

USTAWA

z dnia ....

o ochronie sygnalistów

Rozdział 1.

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa określa zasady i tryb zgłaszania informacji o nieprawidłowościach powziętych w związku z pełnionymi obowiązkami, świadczoną pracą lub wykonywaną umową, prawa zgłaszających je osób (sygnalistów) oraz zakres i przesłanki udzielania im ochrony.

Art. 2. 1. Sygnalistą jest osoba, która w związku z pełnionymi obowiązkami, świadczoną pracą lub wykonywaną umową:

- 1) dokonała zgłoszenia nieprawidłowości w trybie określonym w ustawie, lub
- 2) udzieliła pomocy w dokonaniu zgłoszenia nieprawidłowości przez inną osobę, w szczególności poprzez dostarczenie tej osobie informacji o nieprawidłowości.

2. Sygnalistą może być każda osoba fizyczna, niezależnie od podstawy zatrudnienia lub charakteru stosunku prawnego łączącego ją z pracodawcą, którego dotyczą zgłaszane nieprawidłowości, także po ustaniu tego stosunku.

3. Sygnaliści podlegają ochronie prawnej w zakresie i na zasadach określonych w ustawie.

Art. 3. Ilekroć w ustawie jest mowa o:

- 1) nieprawidłowościach - należy przez to rozumieć działania zagrażające interesowi publicznemu, wszelkie naruszenia przepisów prawa powszechnie obowiązującego, obowiązujących u pracodawcy regulacji wewnętrznych lub standardów etycznych wynikających z wiążących pracodawcę aktów samoregulacji, w tym w szczególności:

- a) przestępstwa wymienione w art. 16 ustawy z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary (Dz.U. Nr 197, poz. 1661 ze zm.),
  - b) wykroczenia przeciwko prawom pracownika w rozumieniu ustawy z dnia z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz.U. Nr 24, poz. 141 ze zm.),
  - c) naruszenia obowiązujących u pracodawcy regulaminów lub procedur wewnętrznych,
  - d) naruszenia przyjętych przez pracodawcę kodeksów etycznych lub innych wiążących pracodawcę aktów samoregulacji,
  - e) działania zmierzające do zatajenia faktu wystąpienia nieprawidłowości;
- 2) zgłoszeniu nieprawidłowości - należy przez to rozumieć każde przekazanie informacji o nieprawidłowościach lub informacji uzasadniających ich podejrzenie powziętych przez sygnalistę w związku z pełnionymi przez niego obowiązkami, świadczoną pracą lub wykonywaną umową, dokonane w dobrej wierze i w interesie publicznym:
- a) pracodawcy lub wyznaczonej osobie (zgłoszenie wewnętrzne),
  - b) właściwemu organowi lub
  - c) opinii publicznej (zgłoszenie zewnętrzne);
- 3) dobrej wierze - należy przez to rozumieć uzasadnione okolicznościami danego przypadku przekonanie o prawdziwości przekazywanych informacji;
- 4) działaniach odwetowych - należy przez to rozumieć wszelkie działania podejmowane w związku z dokonaniem zgłoszenia nieprawidłowości, których celem lub skutkiem jest pogorszenie sytuacji sygnalisty;
- 5) wyznaczonej osobie - należy przez to rozumieć wyznaczoną przez pracodawcę osobę odpowiedzialną za przyjmowanie zgłoszeń nieprawidłowości zgodnie z obowiązującą w organizacji wewnętrzną procedurą ich zgłaszania;
- 6) właściwym organie - należy przez to rozumieć organ władzy publicznej właściwy do podjęcia odpowiednich działań w związku ze zgłaszaną nieprawidłowością;
- 7) pracodawcy - należy przez to rozumieć pracodawcę w rozumieniu ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy, zleceniodawcę i zamawiającego dzieło w rozumieniu ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz.U. Nr 16, poz. 93 ze zm.), korzystającego w rozumieniu ustawy z dnia 23 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz.U. Nr 96, poz. 873 ze zm.), a w odniesieniu do jednostek sektora finansów publicznych - osobę kierującą tą jednostką;

- 8) zatrudnionym - należy przez to rozumieć pracownika w rozumieniu ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy, osobę wykonującą pracę lub świadczącą usługi na podstawie umowy cywilnoprawnej, wolontariuszy w rozumieniu ustawy z dnia 23 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz.U. Nr 96, poz. 873 ze zm.) oraz funkcjonariuszy pozostających w stosunku służbowym;
- 9) związku zawodowym - należy przez to rozumieć związek zawodowy w rozumieniu ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz.U. Nr 55, poz. 234 ze zm.),
- 10) organizacji związkowej - należy przez to rozumieć zakładową organizację związkową w rozumieniu ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz.U. Nr 55, poz. 234 ze zm.);
- 11) Komisji - należy przez to rozumieć Komisję do spraw Ochrony Sygnalistów;
- 12) jednostce sektora finansów publicznych - należy przez to rozumieć jednostkę sektora finansów publicznych w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.).

Rozdział 2.

Przesłanki ochrony sygnalistów i tryb zgłaszania nieprawidłowości

Art. 4. 1. Ochronie podlegają sygnaliści, którzy dokonali zgłoszenia nieprawidłowości w dobrej wierze, od momentu jego dokonania, niezależnie od tego czy w następstwie zgłoszenia doszło do potwierdzenia prawdziwości zawartych w nim informacji.

2. Dobrą wiarę sygnalisty ocenia się według stanu istniejącego w dniu dokonania zgłoszenia.

3. Domniemywa się, że sygnalista działał w dobrej wierze, chyba że:

- 1) okoliczności danego przypadku w sposób oczywisty nie uzasadniają przekonania o prawdziwości przekazywanych informacji, lub
- 2) zgłoszenie nieprawidłowości zostało dokonane w celu sprzecznym z prawem lub zasadami współżycia społecznego, lub
- 3) zataił w zgłoszeniu fakt swojego przyczynienia się do powstania nieprawidłowości, których dotyczy zgłoszenie.

4. Za sprzeczne z zasadami współzycia społecznego uznaje się w szczególności zgłoszenie nieprawidłowości dokonane przez sygnalistę w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej.

Art. 5. 1. Przed dokonaniem zgłoszenia zewnętrznego do opinii publicznej sygnalista ma obowiązek zgłoszenia nieprawidłowości do właściwych organów lub skorzystania z wewnętrznego systemu informowania o nieprawidłowościach, jeśli pracodawca taki system wprowadził i spełnia on warunki określone w ust. 2.

2. Sygnalista ma obowiązek skorzystać z wewnętrznego systemu informowania o nieprawidłowościach, o którym mowa w ust. 1, jeżeli:

- 1) pracodawca podał do wiadomości zatrudnionych informacje o wprowadzeniu systemu i zapoznał zatrudnionych z zasadami jego działania,
- 2) wprowadzony przez pracodawcę system:
  - a) gwarantuje poufność przekazywanych danych, w tym ochronę tożsamości i danych osobowych sygnalisty, który zdecydował się na jej ujawnienie oraz tożsamości i danych osobowych osób, których dotyczy zgłoszenie,
  - b) określa tryb dokonywania zgłoszenia, zapewniający w szczególności możliwość dokonania zgłoszenia bez podawania tożsamości oraz wskazują osobę odpowiedzialną za przyjmowanie zgłoszeń nieprawidłowości lub powierzają ich przyjmowanie działającej u pracodawcy organizacji związkowej,
  - c) zapewnia ochronę sygnalisty przed działaniami odwetowymi,
  - d) zapewnia rzetelne i obiektywne sprawdzenie zgłoszonych informacji,
  - e) określa rodzaj i charakter działań następczych podejmowanych na skutek odebrania zgłoszenia i potwierdzenia prawdziwości informacji zawartych w tym zgłoszeniu oraz sposób koordynacji tych działań,
  - f) umożliwia sygnaliście sprawdzanie przebiegu postępowania z dokonanym zgłoszeniem, chyba że zgłoszenie było dokonane anonimowo,
  - g) podlega odpowiednio udokumentowanemu okresowemu przeglądowi w zakresie prawidłowości i efektywności ich funkcjonowania,
  - h) jego treść i zasady działania zostały uzgodnione z działającą u tego pracodawcy organizacjami związkowymi, a jeżeli u danego pracodawcy nie działa zakładowa organizacja związkowa – że system został przyjęty w porozumieniu z

przedstawicielami zatrudnionych wyłonionymi w trybie przyjętym u tego pracodawcy.

3. W razie niewykonania obowiązku, o którym mowa w ust. 1 sygnaliście nie przysługuje ochrona wynikająca z niniejszej ustawy.

4. W razie wątpliwości o uchybieniu przez sygnalistę obowiązkowi, o którym mowa w ust. 1 rozstrzyga sąd, biorąc pod uwagę zasadność dokonania zgłoszenia zewnętrznego do opinii publicznej ocenianą na tle okoliczności danego przypadku oraz natury zgłaszanej nieprawidłowości.

Art. 6. 1. W jednostkach sektora finansów publicznych wprowadza się wewnętrzne procedury zgłaszania nieprawidłowości i wyznacza osobę lub jednostkę organizacyjną odpowiedzialną za przyjmowanie zgłoszeń.

2. Procedury, o których mowa w ust. 1 określają co najmniej:

- 1) sposoby i tryb informowania zatrudnionych o wprowadzonej procedurze i dokonywanych w niej zmianach;
- 2) sposoby i tryb dokonywania zgłoszeń nieprawidłowości, ze wskazaniem osoby lub jednostki organizacyjnej odpowiedzialnej za ich przyjmowanie,
- 3) sposób postępowania z otrzymanymi zgłoszeniami, w tym kryteria ich selekcji i analizy,
- 4) sposób prowadzenia i przechowywania rejestru zgłoszeń;
- 5) rodzaj i charakter działań następczych podejmowane w razie potwierdzenia informacji o nieprawidłowości, ze wskazaniem osób lub jednostek organizacyjnych odpowiedzialnych za ich przeprowadzenie,
- 6) mechanizmy gwarantujące ochronę sygnalistów przed działaniami odwetowymi oraz zachowanie w poufności wszelkich danych umożliwiających ustalenie ich tożsamości lub tożsamości osób, których dotyczy zgłoszenie,
- 7) sposób informowania sygnalistów o wynikach analizy dokonanych zgłoszeń,
- 8) zasady postępowania ze zgłoszeniami anonimowymi,
- 9) zasady i terminy przeprowadzania okresowych przeglądów funkcjonowania procedury.

3. Jeżeli w jednostce sektora finansów publicznych działają organizacje związkowe, wewnętrzna procedura zgłaszania nieprawidłowości przed jej wprowadzeniem wymaga uzgodnienia z tymi organizacjami lub – w braku takiej organizacji – z przedstawicielami zatrudnionych wyłonionymi w trybie przyjętym w danej jednostce.

4. Za wprowadzenie i nadzór nad stosowaniem wewnętrznej procedury zgłaszania nieprawidłowości w jednostkach sektora finansów publicznych odpowiadają kierownicy tych jednostek.

5. Wprowadzenie i stosowanie wewnętrznych procedur zgłaszania nieprawidłowości przez jednostki sektora finansów publicznych podlega kontroli przeprowadzanej przez Najwyższą Izbę Kontroli zgodnie z przepisami ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz.U. 1995 Nr 13, poz. 59) oraz jest przedmiotem kontroli zarządczej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.).

Art. 7 1. Jeżeli organ, do którego skierowano zgłoszenie jest niewłaściwy ze względu na charakter lub zakres zgłaszanej nieprawidłowości, niezwłocznie przekazuje je do organu właściwego, jednocześnie zawiadamiając o tym sygnalistę, o ile zgłoszenie nie było dokonane anonimowo.

2. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy tryb przekazywania zgłoszeń nieprawidłowości do właściwych organów, w tym wzór zgłoszenia, a także sposób postępowania z otrzymanymi zgłoszeniami oraz ich przechowywania przez właściwe organy, uwzględniając konieczność zapewnienia poufności danych osobowych sygnalistów, potrzebę sprawnego rozpatrywania zgłoszeń oraz efektywność i przejrzystość procesu ich przyjmowania i selekcji.

Art. 8 1. Zgłoszenia dokonane w trybie określonym w art. 5 lub w art. 6 powinny być rozpatrzone bez zbędnej zwłoki, nie później niż w ciągu 21 dni od dnia dokonania zgłoszenia, przy czym przez rozpatrzenie należy rozumieć w szczególności wszczęcie postępowania w sprawie przez właściwy organ lub podjęcie innych działań niezbędnych do jej wyjaśnienia.

2. Jeżeli

- 1) zgłoszenie nie zostało rozpatrzone w terminie, o którym mowa w ust. 1, lub
  - 2) ze względu na naturę zgłaszanej nieprawidłowości skorzystanie z systemu wewnętrznego lub zgłoszenie do organów jest niemożliwe lub w sposób oczywisty niecelowe
- sygnalista może dokonać zgłoszenia zewnętrznego do opinii publicznej. Przepisy rozdziału 3 stosuje się odpowiednio.

Rozdział 3.

Środki ochrony sygnalistów

Art. 9. 1. Dane osobowe sygnalisty oraz wszelkie dane pozwalające na ustalenie jego tożsamości mają charakter poufny i nie podlegają ujawnieniu.

2. Ujawnienie danych, o których mowa w ust. 1 może nastąpić wyłącznie:

- 1) za wyraźną zgodą sygnalisty, lub
- 2) za zgodą sądu, jeżeli jest to niezbędne dla wszczęcia lub prowadzenia postępowania w sprawie nieprawidłowości, dla ochrony ważnego interesu publicznego lub dla ochrony praw innych osób.

3. Uzależnianie przyjęcia zgłoszenia nieprawidłowości od uprzedniego wyrażenia przez sygnalistę zgody na ujawnienie danych, o których mowa w ust. 1 jest niedopuszczalne.

Art. 10. 1. Podejmowanie lub groźenie podjęciem działań odwetowych wobec sygnalisty jest zakazane. Do zakazanych działań odwetowych należą w szczególności:

- 1) rozwiązanie stosunku prawnego łączącego sygnalistę z pracodawcą lub zmiana jego warunków na mniej korzystny dla zatrudnionego,
- 2) przeniesienie sygnalisty na inne stanowisko służbowe lub zmiana miejsca wykonywania obowiązków wynikających z umowy,
- 3) wprowadzanie istotnych zmian dotyczących zakresu obowiązków sygnalisty lub zakresu współpracy z sygnalistą,
- 4) wymierzanie kar dyscyplinarnych lub podejmowanie innych niekorzystnych dla sygnalisty decyzji personalnych,
- 5) nierówne, niesprawiedliwe lub dyskryminujące traktowania sygnalisty,
- 6) podejmowanie innych działań, których celem lub skutkiem jest pogorszenie sytuacji sygnalisty

- jeżeli działania te zostały podjęte w związku z dokonaniem przez sygnalistę zgłoszeniem nieprawidłowości.

2. Czynności prawne lub decyzje personalne o charakterze działań odwetowych podjęte wobec sygnalisty w okresie 3 lat od dnia powzięcia przez pracodawcę informacji o fakcie dokonania zgłoszenia są z mocy prawa nieważne.

3. Ciężar udowodnienia, że działania podjęte wobec sygnalisty w okresie wskazanym w ust. 2, które spowodowały pogorszenie jego sytuacji, nie miały charakteru działań odwetowych spoczywa na pracodawcy.

4. Sygnaliście, którego sytuacja uległa pogorszeniu na skutek podjętych wobec niego w okresie wskazanym w ust. 2 działań odwetowych przysługuje od pracodawcy zadośćuczynienie w wysokości proporcjonalnej do stopnia tego pogorszenia, nie mniejszej niż 10.000 zł.

5. Niezależnie od zadośćuczynienia, sygnalista, o którym mowa w ust. 4 może żądać przywrócenia do pracy na poprzednich warunkach albo - jeśli przywrócenie do pracy byłoby niemożliwe lub niecelowe, odszkodowania w wysokości równej dwuletniemu wynagrodzeniu otrzymywanemu na ostatnio zajmowanym stanowisku.

6. Podejmowanie działań odwetowych wobec sygnalisty jest podstawą pociągnięcia pracownika do odpowiedzialności porządkowej zgodnie z przepisami ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz.U. Nr 24, poz. 141 ze zm.).

Art. 11. 1. W razie wszczęcia postępowania sądowego w związku z działaniami odwetowymi podjętymi wobec sygnalisty, sąd z urzędu dokonuje zabezpieczenia roszczenia, o którym mowa w art. 10 ust. 4 i 5.

2. Zabezpieczenie należy niezwłocznie uchylić w całości lub w części, jeżeli ustaną przyczyny, wskutek których zostało ono zastosowane w określonym rozmiarze, lub powstaną przyczyny uzasadniające jego uchylenie.

3. Zabezpieczenie następuje w sposób wskazany w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego.

4. Sygnaliście, który w związku z podjętymi wobec niego działaniami odwetowymi poniósł koszty zastępstwa procesowego przysługuje od pracodawcy zwrot tych kosztów.

Art. 12. Jeżeli przekazane przez sygnalistę informacje są objęte tajemnicą prawnie chronioną, zgłoszenie nieprawidłowości na zasadach i w trybie określonym w ustawie nie stanowi naruszenia obowiązku zachowania tej tajemnicy.

Art. 13. Postanowienia umów uniemożliwiające zatrudnionemu zgłaszanie nieprawidłowości lub ograniczające możliwość ich zgłaszania przez zatrudnionego są z mocy prawa nieważne.

Art. 14. Zgłoszenie nieprawidłowości dokonane w dobrej wierze i w interesie publicznym, z zachowaniem zasad i trybu przewidzianych w niniejszej ustawie nie stanowi naruszenia dóbr osobistych osoby, której dotyczy zgłoszenie, ani nie może być podstawą odpowiedzialności, o której mowa w przepisach tytułu VI ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz.U. Nr 16, poz. 93 ze zm.) lub art. 266 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz.U. Nr 88, poz. 553 ze zm.).

Rozdział 4.

Komisja do spraw Ochrony Sygnalistów

Art. 15. 1. Tworzy się Komisję do spraw Ochrony Sygnalistów, zwaną dalej "Komisją", jako organ właściwy do kontroli nad przestrzeganiem ustawy.

2. Komisja składa się z 21 członków.

3. W skład Komisji wchodzi Rzecznik Praw Obywatelskich oraz przedstawiciele strony rządowej, strony pracowników, strony pracodawców oraz organizacji pozarządowych.

4. Rzecznik Praw Obywatelskich jest członkiem Komisji przez okres pełnienia swojej funkcji.

5. Stronę rządową reprezentuje po jednym przedstawicielu – minister właściwy do spraw pracy, minister sprawiedliwości, minister właściwy do spraw wewnętrznych, minister właściwy do spraw administracji oraz pełnomocnik rządu właściwy do spraw równego traktowania, w randze nie niższej niż dyrektor departamentu.

6. Stronę pracowników w składzie Komisji reprezentują przedstawiciele reprezentatywnych organizacji związkowych, w rozumieniu ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego, w liczbie pięciu.

7. Stronę pracodawców w składzie Komisji reprezentują przedstawiciele reprezentatywnych organizacji pracodawców, w rozumieniu ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego, w liczbie pięciu.

8. Stronę organizacji pozarządowych reprezentują przedstawiciele organizacji pozarządowych w rozumieniu ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, w liczbie pięciu. Kandydatów na członków Komitetu wskazuje Rada Działalności Pożytku Publicznego w trybie przewidzianym w przepisach odrębnych.

9. Posiedzenia Komisji zwołuje Przewodniczący w miarę potrzeb, co najmniej raz na trzy miesiące. Ponadto posiedzenia Komisji zwołuje się na wniosek co najmniej jednej czwartej jej członków oraz na wniosek Rzecznika Praw Obywatelskich.

10. Pierwsze posiedzenie Komisji oraz pierwsze posiedzenie Komisji po zwolnieniu stanowiska Przewodniczącego zwołuje Rzecznik Praw Obywatelskich, który przewodniczy posiedzeniom do czasu wyboru nowego Przewodniczącego.

11. Przewodniczącego i wiceprzewodniczącego Komisji wybierają ze swojego grona i odwołują członkowie Komisji.

12. Szczegółowy sposób i tryb pracy Komisji określa regulamin uchwalony przez Komisję na pierwszym posiedzeniu.

13. Kadencja Komisji trwa 6 lat, licząc od dnia powołania ostatniego członka. Członkowie Komisji pełnią swoje funkcje do czasu powołania następców. Ta sama osoba nie może być powołana na członka Komisji na więcej niż dwie następujące po sobie kadencje.

14. Odwołanie członka Komisji przez organ uprawniony do jego powołania może nastąpić wyłącznie w przypadku:

- 1) zrzeczenia się funkcji członka Komisji,
  - 2) choroby trwale uniemożliwiającej sprawowanie funkcji,
  - 3) skazania prawomocnym wyrokiem za popełnienie przestępstwa z winy umyślnej,
  - 4) złożenia niezgodnego z prawą oświadczenia lustracyjnego, stwierdzonego prawomocnym orzeczeniem sądu,
  - 5) naruszenia przepisów ustawy stwierdzonego prawomocnym orzeczeniem sądu.
  - 6) w przypadku nieusprawiedliwionej nieobecności na trzech kolejnych posiedzeniach Komisji.
15. W razie odwołania lub śmierci członka Komisji przed upływem kadencji, właściwy organ powołuje nowego członka na okres do końca tej kadencji.

Art. 16. Do zadań Komisji należy w szczególności:

- 1) gromadzenie informacji o zgłoszeniach nieprawidłowości otrzymanych przez właściwe organy, w tym o liczbie otrzymanych zgłoszeń, rodzaju zgłaszanych nieprawidłowości oraz działaniach podjętych w następstwie ich otrzymania lub sposobie załatwienia sprawy,
- 2) monitorowanie sposobu postępowania z otrzymanymi zgłoszeniami przez właściwe organy,

- 3) opracowywanie rekomendacji i zaleceń dla wewnętrznych procedur zgłaszania nieprawidłowości,
- 4) opiniowanie projektów aktów normatywnych dotyczących statusu prawnego i ochrony sygnalistów,
- 5) upowszechnianie standardów ochrony sygnalistów oraz współpraca z innymi organami, organizacjami pozarządowymi i instytucjami w zakresie promowania najlepszych standardów procedur zgłaszania nieprawidłowości oraz budowania środowiska zawodowego sprzyjającego informowaniu o nieprawidłowościach.

Art. 17. 1. Właściwe organy przekazują Komisji informacje wskazane w art. 16 pkt 1 w terminie do dnia 31 października każdego roku.

2. Na żądanie Komisji właściwe organy przekazują wyjaśnienia dotyczące informacji, o których mowa w ust. 1 w terminach i w formie określonych przez Komisję.

3. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres informacji, o których mowa w ust. 1, a także tryb i format ich przekazywania, z uwzględnieniem konieczności zapewnienia sprawnego gromadzenia danych przez Komisję oraz kompletności i aktualności przekazywanych danych.

Art. 18. 1. Komisja może:

- 1) powoływać ekspertów;
- 2) zapraszać do uczestnictwa w jej posiedzeniach przedstawicieli organów administracji publicznej, przedstawicieli organizacji związkowych, przedstawicieli organizacji pracodawców i przedstawicieli organizacji pozarządowych niereprezentowanych w Komisji oraz inne osoby, których uczestnictwo może wspomóc realizację zadań Komisji;
- 3) zlecać przeprowadzanie badań i opracowanie ekspertyz związanych z realizacją jej zadań.

Art. 19. 1. Obsługę techniczną, organizacyjną i kancelaryjno-biurową Komisji zapewnia Biuro Komisji.

2. Pracami Biura Komisji kieruje Dyrektor Biura powoływany przez Przewodniczącego Komisji.

3. Przewodniczący Komisji odwołuje Dyrektora Biura na wniosek zgłoszony przez co najmniej połowę członków Komisji.

4. W zakresie obowiązków związanych z realizacją zadań Komisji, Dyrektor Biura podlega Przewodniczącemu Komisji.

5. Organizację i tryb działania Biura określa regulamin uchwalany przez Komisję.

Art. 20. 1. Wydatki związane z funkcjonowaniem Komisji i Biura są pokrywane z budżetu państwa z części 31 – Praca, w ramach wyodrębnionego rozdziału klasyfikacji budżetowej.

2. Projekt planu finansowego Biura jest przygotowywany przez Dyrektora Biura i podlega zatwierdzeniu przez Komisję.

3. Za udział w pracach Komisji przysługują diety oraz zwrot kosztów podróży na zasadach określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 77 5 §2 Kodeksu pracy.

4. Pracodawca jest obowiązany zwolnić pracownika będącego członkiem Komisji od pracy w celu wzięcia udziału w posiedzeniach Komisji. Za czas zwolnienia pracownik zachowuje prawo do wynagrodzenia ustalonego według zasad obowiązujących przy obliczaniu ekwiwalentu pieniężnego za urlop wypoczynkowy, pokrywanego z budżetu państwa z części 31 – Praca, w ramach wyodrębnionego rozdziału klasyfikacji budżetowej części

5. W terminie do dnia 31 stycznia każdego roku Dyrektor Biura przedstawia Komisji sprawozdanie z wykonania planu finansowego Biura za rok poprzedni.

6. Komisja zatwierdza sprawozdanie w terminie do końca lutego danego roku.

Rozdział 5.

Przepisy karne

Art. 21. 1. Kto podejmuje działania odwetowe wobec sygnalisty, jeżeli działania te doprowadziły do powstania po stronie sygnalisty ciężkiego lub nieodwracalnego uszczerbku na zdrowiu lub wywołały u niego zaniżoną ocenę przydatności zawodowej, podlega karze grzywny lub karze ograniczenia wolności.

2. Tej samej karze podlega ten, kto kieruje podejmowaniem działań odwetowych przez inną osobę lub wykorzystując uzależnienie innej osoby od siebie, poleca jej podjęcie takich działań.

Art. 22. Kto ujawnia dane osobowe sygnalisty lub inne dane pozwalające na ustalenie jego tożsamości w sposób sprzeczny z art. 9, podlega karze grzywny.

Art. 23. Kierownik jednostki sektora finansów publicznych, w której nie wprowadzono wewnętrznej procedury zgłaszania nieprawidłowości w zakresie wskazanym w art. 8 lub w której procedura ta nie jest stosowana podlega karze grzywny.

Art. 24. Osoba, która dokonując zgłoszenia nieprawidłowości działa ze świadomością, że przekazywane informacje są nieprawdziwe, podlega karze grzywny.

Art. 25. Jeżeli pracodawca, którego dotyczy nieprawidłowość wykaże, że dołożył wszelkich starań, aby do jej wystąpienia nie doszło, w tym w szczególności wprowadził skuteczny system informowania o nieprawidłowościach, sąd lub inny właściwy organ może złagodzić wymiar kary orzekanej z tytułu naruszenia albo odstąpić od jej wymierzenia i umorzyć postępowanie.

Rozdział 6.

Zmiany w przepisach

Art. 26. W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz.U. Nr 88, poz. 553 ze zm.):

1)w art. 213 po § 2 dodaje się § 3 w brzmieniu:

"§ 3. Nie popełnia przestępstwa określonego w art. 212 § 1 lub 2, kto dokonuje zgłoszenia nieprawidłowości w rozumieniu ustawy z dnia ... o ochronie sygnalistów (Dz. U. ...) na zasadach i w trybie określonym w tej ustawie.";

2)w art. 230 po § 2 dodaje się § 3 w brzmieniu:

"§ 3. Nie podlega karze sprawca przestępstwa określonego w § 1 albo w § 2, jeżeli korzyść majątkowa lub osobista albo ich obietnica zostały przyjęte, a sprawca zawiadomił o tym fakcie organ powołany do ścigania przestępstw i ujawnił wszystkie istotne okoliczności przestępstwa, zanim organ ten o nim się dowiedział.";

3)w art. 234 dotychczasową treść oznacza się jako § 1 i dodaje się § 2 w brzmieniu:

"§ 2. Nie popełnia przestępstwa określonego w § 1, kto dokonuje zgłoszenia nieprawidłowości w rozumieniu ustawy z dnia ... o ochronie sygnalistów (Dz. U. ...) na zasadach i w trybie określonym w tej ustawie.";

4)art. 237 otrzymuje brzmienie:

"Przepis art. 233 § 5 pkt 2 stosuje się odpowiednio do przestępstw określonych w art. 234 § 1, art. 235 oraz w art. 236 § 1.";

Art. 27. W ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.) w art. 53 ust. 1 otrzymuje następujące brzmienie:

"1. Kierownik jednostki sektora finansów publicznych, zwany dalej "kierownikiem jednostki", jest odpowiedzialny za całość gospodarki finansowej tej jednostki, z zastrzeżeniem ust. 5, a także za wprowadzenie wewnętrznej procedury zgłaszania nieprawidłowości, o której mowa w ustawie z dnia ... o ochronie sygnalistów (Dz. U. ...) oraz nadzór nad jej stosowaniem."

Art. 28. W ustawie z dnia z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz.U. Nr 24, poz. 141 ze zm.) w art. 108:

1)w § 1 zdanie wprowadzające otrzymuje brzmienie:

"§ 1. Za nieprzestrzeganie przez pracownika ustalonej organizacji i porządku w procesie pracy, przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, przepisów przeciwpożarowych, przyjętego sposobu potwierdzania przybycia i obecności w pracy oraz usprawiedliwiania nieobecności w pracy, a także za podejmowanie działań

odwetowych w rozumieniu ustawy z dnia ... o ochronie sygnalistów (Dz. U. ...) pracodawca może stosować:";

2)§ 2 otrzymuje brzmienie:

"§ 2. Za nieprzestrzeganie przez pracownika przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy lub przepisów przeciwpożarowych, opuszczenie pracy bez usprawiedliwienia, stawienie się do pracy w stanie nietrzeźwości lub spożywanie alkoholu w czasie pracy albo podejmowanie działań odwetowych w rozumieniu ustawy z dnia ... o ochronie sygnalistów (Dz. U. ...) - pracodawca może również stosować karę pieniężną."

Art. 29. W ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. Nr 157, poz. 1240) w art. 68 w ust. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) zgodności działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi, w tym stosowania procedur zgłaszania nieprawidłowości;”.

Art. 30. W ustawie z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej (Dz.U. z 2015 r. poz. 1255 ze zm.) w art. 4 w ust. 1 po pkt 8 dodaje się pkt 9 w brzmieniu:

„9) osobie chcącej dokonać zgłoszenia nieprawidłowości w rozumieniu przepisów ustawy z dnia ... o ochronie sygnalistów (Dz. U. ...) – w zakresie ustalenia czy zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 6 ust. 1 tej ustawy”.

Art. 31. W ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2018 r. poz. 450. ze zm.) w art. 35 ust. 2 dodaje się pkt 9 w brzmieniu:

8) organizowanie wyborów przedstawicieli organizacji pozarządowych do składu Komisji do spraw Ochrony Sygnalistów, o której mowa w art. 15 ustawy z dnia ... o ochronie sygnalistów.

Rozdział 7.

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 32. Kierownicy jednostek sektora finansów publicznych wprowadzają wewnętrzne procedury zgłaszania nieprawidłowości w podlegających im jednostkach nie później niż w ciągu 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 33. Pierwszą informację, o której mowa w art. 17 ust. 1 właściwe organy sporządzają i przekazują Komisji w terminie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 34. Ustawa wchodzi w życie po upływie 90 dni od dnia ogłoszenia.

Wersja robocza